

Posudek bakalářské práce
Veroniky Slezákové
Vina, odpuštění a očištění

Bakalářská práce V. Slezákové byla předložena na katedře teologické etiky v oboru Evangelická teologie v dubnu 2016.

Forma a úroveň zpracování

Práce má všechny požadované náležitosti a její formální úprava odpovídá požadavkům kladeným na písemné kvalifikační práce. Práce má 50 stran čistého textu, plus anotace, obsah a závěrečný seznam literatury, celkem 57 stran.

Poznámkový aparát čítá přes 100 položek, v jednotlivých částech textu pochopitelně dominuje dílo, o němž autorka právě jedná, je tu však patrná snaha doplnit perspektivu dalšími zdroji, z hlediska jejich volby celkem zdařilá.

Bibliografie (str. 57-58) čítá 20 tištěných a 3 internetové zdroje, dobře zvolené, vytknout lze snad nedostatek cizojazyčných zdrojů (jeden tištěný, jeden elektronický), o něž by u tohoto tématu nebyla nouze. Na druhé straně je pravda, že důležité zdroje k tématu jsou přeloženy do češtiny a autorka oprávněně pracuje s překlady (Jaspers, Buber, Volf, Grün, Tournier, M. L. King).

Jazyk a styl práce

Jazyk práce není špatný, trpí však některými rušivými nepřesnostmi:

5 – *podobně je tomu tak i ...* (zbytečné a znejasňující slovo tak);

6 – *užívá pro seznámení nás s různými ...* (krkolomná konstrukce místo srozumitelného ... aby nás seznámil);

8 – *zakládá se na uvalení trestu a volání k odpovědnosti* (logicky má být obrácené pořadí);

10 – *druhá světová válka, stejně jako doba M. L. Kinga popírala důstojnost ...* (ani válka ani doba nemohou popírat);

15 – *pro teologickou společnost je podstatné ...* (podobně 54) – neexistuje žádná teologická společnost, jde o nepřesnou formulaci;

20 – *je prostředníkem mezi pacientem a bodem, kdy si ...* (prostředkovat lze mezi dvěma subjekty, bod je objekt);

23 – špatné vazby: *nestačí pouze jednoho kroku... zapotřebí vyvinout určitého úsilí ...*

33 – *byly ... v obecné výbavě (?) o životě* (evidentně schází minimálně substantivum – vědění?, uvažování? o životě);

43 – *narušení řádů ... které Německo té doby uznávalo* (není zřejmé, které doby, válečné či poválečné?).

Míra překlepů (chybějících písmen či záměny písmen) je sice větší než malá, snižuje úroveň práce, ale nepřesahuje ještě přijatelnou úroveň. Rušivé je porušení shody podmětu s přísudkem (nahradili, smazali - 17), špatně napsaná jména (Viktor von Weizsäcker – 20, *Harmennstadt* - správně Herrmannstadt, 36), *překonání víry* (namísto správného viny - 27).

Po formální stránce je práce celkově podprůměrná, ne však vysloveně špatná.

Obsahové hodnocení

Při interpretaci pozice K. Jasperse (10-11) užila autorka velmi kusé, až nesrozumitelné formulace, podobně v bodech o popírání viny (13). V těchto pasážích by prospělo méně teozovitosti a plynulejší výklad problému.

Interpretace H. Webera – zde značně nejasná interpretace J. B. Součka k termínu obrácení (23). **Je obrácení v novozákonním smyslu cesta od sarkického k duchovnímu? od starého k novému? A pokud ano, není-li v lidské moci, jak k obrácení dochází?**

24 – nadpis „poznání“ je příliš obecný, je třeba uvést, co je jeho předmětem (vina?). Závěr „empirie vlastní viny může vést k zoufalství či až k cynismu“ je v této podobě hádankovitý, patrně vyjmutím z kontextu – jde prostě o „poznání vlastní viny?“ nebo o něco komplikovanějšího?

Podobně 28 – „odpuštění, které je popsáno v genealogickém vztahu k Božímu odpuštění“ – tento obrat si žádá vysvětlení, patrně byl zase vyjmut kontextu, který čtenář nezná.

Pokus o interpretaci svátosti pokání u Webera (29) a doplnění jinými perspektivami zůstal u seřazení citací a ne zcela jasné interpretace slovníkového hesla (viz pozn. 51). Závěr tohoto oddílu proto působí kusým, matoucím, neuspokojivým dojmem.

Je možno srozumitelně popsat pojetí obrácení u H. Webera a u M. Volfa a vzájemně je srovnat?

Lépe dopadá kapitolka o pojetí viny u B. Komárkové (31-33), i rady by však bylo dobré srovnání s předcházejícím pohledem, aby lépe vynikly jednotlivé pohledy na vinu a obrácení.

Za nejzdařilejší část práce pokládám ústřední kapitolu interpretující knihu B. Schlinka Předčítač (34-51). Z textu je zřejmé, že je to příběh autorce důvěrně známý, který je schopna poměrně podrobně a s ohledem na celek interpretovat, srovnávat jeho výpovědi s materiálem získaným v první části práce a aplikovat na něj přiměřeně teoretické postoje především z Jaspersovy studie, ale i dalších.

Kriminální, politická, morální i metafyzická vina se tak srozumitelně a logicky rozebírá na konkrétních situacích, postojích jednotlivých postav a jejich vztazích. V této části práce je zřetelné, že autorka pracuje s pochopením látky, se zaujetím i s určitým nutným nadhledem. Je třeba s lítostí konstatovat, že tyto rysy namnoze scházejí první části práce, kde autorka v některých textech obtížně hledá orientaci, zůstává u konstatování bez hlubší interpretace a pochopení souvislostí. Tím celá práce samozřejmě trpí. Vedle dobré aplikace Jaspersova pojetí viny jsou zmínky o pokání či obrácení, které je slabě vyloženo již v teorii, i ve druhé části práce až příliš stručné.

Celkově je třeba ocenit, že autorka dokázala shromáždit dobrý výběr relevantní literatury a (s určitými potížemi) využít v práci základní důrazy těchto zdrojů. Poměrně dobře se jí pak podařilo aplikovat získané poznatky při analýze vybraného beletristického textu a ukázat na něm postoje a procesy, jimiž člověk při poznávání viny, jejím přijetí a při hledání ospravedlnění či odpuštění prochází. Při všech výhradách a potížích, které jsem v posudku zmínil, se dá říci, že cíl práce (formulovaný na str. 5) splněn byl, ačkoli zdaleka ne excelentně. Práci jako celek hodnotím jako spíše podprůměrnou, hlavně v první části, která je místy na hraně přijatelnosti. Vzhledem k dobré aplikaci poznatků v části druhé však práci mohu doporučit k obhajobě, s předběžným návrhem hodnocení D (uspokojivě).

Jako vhodné k rozpravě označuji dvě otázky, v posudku vyznačené tučným písmem.

Praha 9. 6. 2016

doc. J. Halama, Dr.